

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Revize edildi.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
R.Gazete No: 31907 R.G. Tarihi: 29.07.2022

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) sürecinde uyulacak idari ve teknik esasları düzenleyen yönetmeliği yeniledi.

- Enerji projelerinin **ÇED kriterleri** güncellendi.
 - Güç bazlı ayrımlar kaldırıldı
- **ÇED yönetmeliği** ve **listeleri** güncellendi.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, '**ÇED Gereklidir**' veya '**ÇED Gerekli Değildir**' kararının verilmesi yetkisini, sınırlarını belirleyerek valilikler yerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine devredebilecek.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Türkiye için büyük öneme sahip "**Yeşil Kalkınma Hedefleri**" kapsamında **Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği**'nde bazı yenilikler yapıldı.

Bakanlık tarafından yapılan açıklamada,

- Türkiye'de yatırımların çeşitlenmesi,
- İklim değişikliği ile mücadele ve sıfır atık çalışmaları,
- Bilimsel ve teknik gelişmelerin takip edilmesi,
- Zaman içerisinde karşılaşılan yargı kararları,
- Diğer mevzuatlarda yapılan değişiklikler

Gibi sebeplerle ÇED Yönetmeliği'nin revize edilmesi gerekliliğinin ortaya çıktığı ifade edildi.

Özet Bilgi:

- Mevcut tanımlarda revizyonlar gerçekleştirilmiştir
- Eski yönetmelikte "halk" tanımının içerisinde "ulusal mevzuat çerçevesinde bir veya daha fazla tüzel kişi veya bu tüzel kişilerin birlik, organizasyon veya grupları" da yer alıyordu. **Yeni yönetmelikte bunlar tanımdan çıkarıldı. Sadece "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile Türkiye'de ikamet eden yabancılar" kaldı.**
- Bakanlık, ÇED kararları verme yetkisini valiliklere devredebiliyordu. **Yeni yönetmelikte artık il müdürlüklerine devredilmesi öngörüldü.**
- ÇED sürecini durdurmayla ilgili ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir.
- ÇED Komisyonuna kişi ekleme çıkarma açıkça belirtilmiştir.
 - Komisyon toplantıları online olarak yapılabilir ifadesi yer almıştır.
- ÇED olumlu kararı alınan ve yatırıma başlanmayan **projelerin 7 yıl olan geçerlilik süreci 5 yıla**

Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği

İbrahim ağa Sok. No:8 Som Plaza Kat:7 Bostancı, İSTANBUL
Tel: 0216 416 76 44 – Fax: (0216) 416 92 18
tksd@tksd.org.tr; www.tksd.org.tr

düşürülmüştür.

- **Madde 4 (t);** Halkın bilgilendirilmesinin etkinleştirilmesine yönelik düzenlemeler gerçekleştirilmiş, **yürürlüğe alınan Paydaş Katılım Planı ile katılımcılıkta iletişim yollarının sayısı artırılmıştır.**
- **İdari kısımların** daha etkin uygulanmasına yönelik düzenlemeler gerçekleştirilmiştir.
- Eski yönetmelikte bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından halkı bilgilendirmek amacıyla broşür dağıtmak, anket, seminer gibi çalışmalar halkın katılımı toplantısından önce yapılabilir veya internet sitesinden yayınlanabiliyordu. **Yeni yönetmelikle bu “bakanlığın iznine” bağlandı.**
 - Yeni yönetmeliğe göre, halkı, proje ve etkileri hakkında bilgilendirmek, halkın projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere, bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından **paydaş katılım planı (PKP) hazırlanacak..**
- Eski yönetmelikte komisyonun ÇED raporunu, ilk inceleme değerlendirme toplantısından itibaren 10 gün içinde incelemesi ve değerlendirmesi öngörülüyordu. Yine bakanlığın ÇED olumlu ya da olumsuz kararlarını da 10 gün içerisinde vermesi gerekiyordu. **Yeni yönetmelikte bu 10 gün şartı yer almadı**
- Faaliyetlerin/Projelerin çevreye olan etkileri göz önüne alınarak **Ek-1 ve Ek-2 Listelerinde düzenlemeler gerçekleştirilmiş, ÇED Raporu hazırlanması zorunlu olan faaliyetlerin sayısı artırılmış, hatta bazı sektörlerin tamamı eşik değerine bakılmaksızın tümüyle Ek-1 Listesi’ne alınmıştır.**
- **Ek-2 Listesi’nde** yer alan faaliyetlerin/projelerin de çevresel etkilerinin daha kapsamlı ve detaylı incelenmesi için **Ek-1 Listesi’nde yer alan** faaliyetlerde/projelerde olduğu gibi **kümülatif etki değerlendirme yapılması, çevresel ve sosyal eylem planı hazırlanması, sürdürülebilirlik ve çevre izleme planı hazırlanması zorunlu hâle getirilmiştir.**
- Sıfır Atık Planı, Sera Gazı Azaltımı Planı, İklim Değişikliğine Etkiler, Çevre İzleme Planı, Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı vb. birçok planın **“Sürdürülebilirlik Planı” altında ÇED Raporlarında yer alması zorunlu hâle getirilmiştir.**
- **Mevzuata uymuyorsa bakılmadan sonlanacak;** Yönetmelik hükümlerine göre karar tesis edilmeden önce; projenin gerçekleştirilmesinin ilgili mevzuat bakımından uygun olmadığının tespiti halinde, ÇED süreci aşamasına bakılmaksızın sonlandırılacak. **Yönetmelikle, kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı veya alan genişletilmesinin planlanması halinde ÇED raporu hazırlanması zorunluğuna, kanunen muafiyeti bulunan projelere de eklendi.**
- Madde 8, (2) Bakanlık, başvuru dosyasındaki bilgi ve belgeleri genel formata uygunluk bakımından inceler. **Bu işlemler 5 iş günü içinde tamamlanır.** Ek-3’te yer alan ÇED genel formatına uygun hazırlanmadığı anlaşılan ÇED başvuru dosyası, eksiklikleri tamamlanmak üzere iade edilir. **İade edilen ÇED başvuru dosyası 1 ay içinde yeniden sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılır.**
- **Halktan gelen görüş ve önerilerle;** Yönetmeliğe “Komisyonun, kapsam ve özel format belirlemesi” başlığıyla eklenen maddeye göre, ÇED komisyon üyesi kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri ile halktan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda bakanlıkça **ÇED Raporu Özel Formatı** hazırlanmasına hükmedildi.
 - Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum ve kuruluşlardan ÇED Raporunda değişiklik yapması en çok iki kez istenebilecek. Yapılan düzeltme komisyonca yeterli görülmez ise durum bir tutanakla belirlenecek ve projenin ÇED süreci sonlandırılacak.
 - Bu kapsamda, eksikliklerini altı ay içinde tamamlanmayan proje tanıtım dosyasına ilişkin ÇED sürecinin sonlandırılacağı kaydedildi.
- **“ÇED Gerekli Değildir”** kararı verilen proje için beş yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda, **“ÇED Gereklidir”** kararı verilen projeler için de bir yıl içinde

Bakanlığa başvuru yapılmaması durumunda bu konuda alınan karar geçersiz sayılacak.

Yönetmelik değişikliği kapsamında:

- Sıfır Atık Planı,
- Sera Gazı Azaltımı Planı,
- İklim Değişikliğine Etkiler,
- Çevre İzleme Planı,
- Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı gibi Birçok planın **"Sürdürülebilirlik Planı"** altında **ÇED raporlarında yer alması zorunlu hâle getirildi**. Yönetmelikle, Türkiye'de sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasının aşikâr olacağı belirtildi.

Resmî Gazete'nin 31907 sayısında yayımlanan güncelleme ile yönetmeliğin ÇED uygulanacak (Ek-1) ve Seçme-Elleme Kriterleri Uygulanacak (Ek-2) proje listeleri de değiştirildi.

Yapılan değişiklik ile

- **Hidroelektrik,**
- **Rüzgâr ve**
- **Jeotermal enerji**

Santrallerine yönelik güç bazlı ayrımlar kaldırıldı.

Yönetmelikte yer verilen önemli maddeler:

	Ek-1 listesindeki	Ek-2 listesindeki
Rüzgâr enerjisi projeleri için	"Türbin sayısı 20 adet ve üzerinde veya kurulu gücü 50 MWm üzerinde olan" ibareleri kaldırıldı.	"Türbin sayısı 5 adet ve üzerinde veya kurulu gücü 10 MWm ve üzerinde 50 MWm altında olan" ibareleri kaldırıldı.
Hidroelektrik santralleri için	"Kurulu gücü 10 MWm ve üzeri olan" ibareleri kaldırıldı.	"Kurulu gücü 1-10 MWm olan" ibareleri kaldırıldı.
Jeotermal enerji projeleri için	"Jeotermal kaynağın çıkartılması ve kullanılması, (Isıl kapasitesi 20 MWe ve üzeri)" ibareleri kaldırıldı.	"Jeotermal kaynağın çıkartılması ve kullanılması, (Isıl kapasitesi 5 MWe ve üzeri)" ibareleri kaldırıldı.
	Ek-2 listesine 39'uncu madde olarak "Jeotermal enerji kaynağın aranması ve/veya çıkartılması" ibaresi eklenerek, jeotermal projeleri diğer maden arama projelerine yönelik maddeden ayrıştırıldı.	
Güneş projeleri için	Elektriksel güç birimleri mekanik güç ile değiştirildi	
	Ek-1 listesindeki 10 MWe ibaresi 10 MWm olarak değiştirildi.	1 MWe ibaresi de 1 MWm olarak değiştirildi.
İletim hatlarında	Üst sınır kaldırıldı	
	154 kV (Kilovolt) ve üzeri gerilimdeki iletim hattı projeleri ile ilgili Ek-1 listesindeki maddedeki "15 km ve üzeri uzunluktaki" ibaresi "15 km ve üzeri sürekli uzunluktaki" olarak değiştirildi.	Aynı tür projeler için Ek-2 listesindeki "5-15 km uzunlukta" ibaresi ise "5 km ve üzeri uzunlukta" ile değiştirildi.
Listelere karbon yakalama projeleri de eklendi. Yönetmelikte yapılan güncelleme ile Ek-1 ve Ek-2 listelerine	Ek-1 listesine 45'inci ve son sırada "Yıllık olarak 1,5 milyon ton ve üzerinde karbon yakalama ve jeolojik depolanma"	Ek-2 listesine ise 54'üncü sırada "Karbon yakalama ve depolama amacıyla CO2'nin boru hatları ile taşınması" maddesi

karbon yakalama projelerine yönelik kriterler de eklendi.	projeleri,” maddesi eklendi.	eklendi.
---	-------------------------------------	----------

Bölüm Adı	Madde	29 Temmuz 2022 tarihinde yayınlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği
1	4	Mevcut tanımlarda revizyonlar gerçekleştirilmiştir, uygulamaya esas yeni tanımlar eklenmiştir.
1	4 (ş) bendi	Eski yönetmelikte “halk” tanımının içerisinde “ulusal mevzuat çerçevesinde bir veya daha fazla tüzel kişi veya bu tüzel kişilerin birlik, organizasyon veya grupları” da yer alıyordu. Yeni yönetmelikte bunlar tanımdan çıkarıldı. Sadece “Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile Türkiye’de ikamet eden yabancılar” kaldı.
1	4 (t) bendi	t) Halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı: ÇED sürecinin başlangıcından sonuna kadar, halkı proje hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere paydaş katılım planında detayları belirlenen her türlü etkinliği, (broşür, tanıtıcı film, resmi duyuru, toplantı, bilgilendirme ofisi ve benzeri),
1	4 (ü), (v) bendi	ü) İl müdürlüğü: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünü, v) Kapsam dışı: Niteliği, prosesi, türü, üretim yöntemi vb. itibarıyla, bu Yönetmelikte yer almayan veya bu Yönetmelikte yer almasına rağmen Ek-1 ve Ek-2’deki listelerde belirlenen eşik değerlerin altında planlanan projeleri, tanımları ilave eklenmiştir.
1	4 (aa) bendi	aa) Kümülatif etki değerlendirme: Yapılması planlanan projenin, planlandığı alan ile projeden doğrudan etkilenecek alanlar veya kaynaklar üzerinde oluşturabileceği çevresel risk ve etkilerinin; mevcut, planlanan veya proje ile doğrudan ilgisi olabilecek diğer faaliyetlerle birlikte belirlenmesi ve analiz edilmesini, tanımı ilave edilmiştir.
1	4 (bb), (cc), (çç), (ee), (ff), (hh), (ii), bendi	bb) Mücbir sebep: ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir kararı verilmiş olan projeler için bu Yönetmelikte tanımlanmış olan karar geçerlik süresi içerisinde yatırıma başlanılmasına doğrudan engel teşkil edecek; doğal afet, olağanüstü hal, idari yargı kararları (projenin tamamının yapılmasını etkileyecek şekilde yürütmenin durdurulması/iptal kararı varsa) gibi dıştan gelen fiili bir durumu, cc) Özel format bedeli: Ek-1’deki listede yer alan projelerin proje bedeline göre, Bakanlıkça belirlenmiş olan ve ÇED raporu özel formatı verilebilmesi için proje sahibi veya yetkilisi tarafından ödendiğine dair ibrazı gereken tutarı, çç) Paydaş katılım planı: Planlanan projenin tüm aşamalarında, projeden etkilenebilecek veya projeyi etkileyebilecek ya da proje ile ilgisi olabilecek tüzel/gerçek kişilerle (paydaşlarla) ne şekilde, hangi yöntemler ve araçlar kullanılarak iletişim kurulacağını ve bilgilendirme yapılacağını açıkladığı planı, ee) Proje bedeli: Proje kapsamında, fiili olarak sahada yapılacak ünitelerin/tesislerin asgari yatırım tutarını (Arazi edinimi, saha düzenlemesi, bina-inşaat giderleri, makine-ekipman ile teçhizat giderleri, kurulum maliyetleri ve benzeri), ff) Proje ilerleme raporu: ÇED Olumlu kararı alındıktan sonra, komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımın inşaat öncesine ve inşaat dönemine ilişkin kaydedilen gelişmeleri içeren raporu, hh) Yatırıma başlama: Yapılması planlanan proje için alınmış olan ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir kararı sonrasında, karara konu projede yer alan ana veya yardımcı ünitelerinin, mer’i mevzuat kapsamında gerekli izinleri alındıktan sonra inşaa faaliyetlerine başlanılmasını veya üretime geçilmesini, ii) Yatırım süreci izleme: Gerçekleştirilmesi planlanan projeye dair “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” kararı alındıktan sonra, proje ilerleme raporuna göre yapılan değerlendirmeleri,

		Tanımları ilave edilmiştir.
2	5 (1)	Yetki-(1) Bu Yönetmeliğe tabi projeler hakkında "ÇED Olumlu", "ÇED Olumsuz", "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Ancak Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararının verilmesi konusundaki yetkisini, sınırlarını belirleyerek il müdürlüğüne devredebilir. •Resmi Gazete'nin 31907 sayısında yayımlanan yönetmelikle, yönetmeliğe tabi projeler hakkında "ÇED Olumlu", "ÇED Olumsuz", "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararlarını verme yetkisi eskiden olduğu gibi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na ait olacak. Ancak, gerekli görülen durumlarda bakanlık, "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararının verilmesi yetkisini, sınırlarını belirleyerek valilikler yerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine devredebilecek.
2	5 (2) a-b	ÇED sürecini durdurmayla ilgili ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir. (2) Bu Yönetmelik hükümlerine göre karar (ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir) tesis edilmeden önce; a) Projenin gerçekleştirilmesinin ilgili mevzuat bakımından uygun olmadığının tespiti halinde, ÇED süreci aşamasına bakılmaksızın sonlandırılır. ÇED sürecinin sonlandırıldığı Bakanlık ve il müdürlüğü internet sayfasından ilan edilir. b) Proje sahibi veya yetkili temsilcisinin talep etmesi halinde ÇED süreci, aşamasına bakılmaksızın sonlandırılır. ÇED sürecinin sonlandırıldığı Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasından ilan edilir.
2	6 (3)	Çevresel etki değerlendirmesi başvuru dosyası, çevresel etki değerlendirmesi raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlama yükümlülüğü (3) Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Ancak bu durum söz konusu teşvik, onay, izin ve ruhsat süreçlerine başvurulmasına engel teşkil etmez.
3	7 (1) c	Çevresel etki değerlendirmesi uygulanacak projeler c) Kapsam dışı değerlendirilen veya kanunen muafiyeti bulunan projelere ilişkin kapasite artırımları ve/veya alan genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesinin Ek-1'deki listede yer aldığı projelere,
3	8 (2)	(2) Bakanlık, başvuru dosyasındaki bilgi ve belgeleri genel formata uygunluk bakımından inceler. Bu işlemler 5 iş günü içinde tamamlanır. Ek-3'te yer alan ÇED genel formatına uygun hazırlanmadığı anlaşılan ÇED başvuru dosyası, eksiklikleri tamamlanmak üzere iade edilir. İade edilen ÇED başvuru dosyası 1 ay içinde yeniden sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılır.
3	8 (3)	(3) İnceleme sonucunda, başvuru dosyasının Ek-3'te yer alan genel formata uygun hazırlandığına karar verilmesi halinde, Bakanlık tarafından başvuru dosyasındaki bilgiler dikkate alınarak, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile Bakanlık yetkililerinden oluşan bir Komisyon kurulur. ÇED süreci içerisinde gerek görülmesi halinde komisyona üye eklenebilir veya çıkarılabilir.
3	8 (4)	(4) Proje ile ilgili olarak başvurunun yapıldığı, ÇED sürecinin başladığı, ÇED başvuru dosyasının halkın görüşüne açıldığı ve ÇED süreci tamamlanana kadar projeye ilişkin görüş ve önerilerin il müdürlüğüne veya Bakanlığa verilebileceğine dair duyuru, Bakanlık ve il müdürlüğü internet sayfasında ilan edilir. Ayrıca askıda ilan, anons ve benzeri şekilde de halka duyurulabilir.
3	8 (5)	(5) Bakanlık, halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı amacıyla yapılacak toplantının tarihini ve ÇED raporu özel formatının belirlenmesi için görüş verilmesi gereken nihai tarihi belirten bir yazıyı komisyon üyelerine gönderir. Ek-3'te yer alan genel format

		doğrultusunda hazırlanmış ÇED başvuru dosyası Komisyon üyelerine gönderilir.
3	9 (1)	Halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı MADDE 9- (1) Halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere; Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ve proje sahibinin katılımı ile Bakanlıkça belirlenen tarihte, projeden en çok etkilenmesi beklenen ilgili halkın kolaylıkla ulaşabileceği il müdürlüğü tarafından belirlenen merkezi bir yer ve saatte halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı düzenlenir.
3	9 (3)	(3) Halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı, il müdürünün veya görevlendireceği bir yetkilinin başkanlığında yapılır. Toplantıda halkın; proje hakkında bilgilendirilmesi, görüş, öneri ve sorularının alınması sağlanır. Halk tarafından dile getirilen görüş, öneri ve itirazlar toplantı hakkında düzenlenecek tutanakta belirtilir. Toplantı başkanı, katılımcılardan görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. Toplantı tutanağı, bir sureti il müdürlüğünde kalmak üzere Bakanlığa gönderilir.
3	9 (5)	(5) Halkı, proje ve etkileri hakkında bilgilendirmek, halkın projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından paydaş katılım planı (PKP) hazırlanır. Hazırlanan paydaş katılım planı ÇED başvuru dosyası ekinde sunulur. Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda, yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan halkın bilgilendirilmesine yönelik olarak ÇED süreci boyunca; bilgilendirici broşür dağıtılması, anket, seminer gibi çalışmalar yapılması veya proje ile ilgili internet sitesi hazırlanarak bilgi paylaşılması gibi ilave çalışmalar yapmasını da isteyebilir. Ayrıca Bakanlık tarafından talep edilmesi halinde ÇED süreci içerisinde bu plan güncellenir.
3	10 (2)	Çevresel etki değerlendirmesi raporu özel formatının belirlenmesi (2) ÇED raporu özel formatı, özel format bedelinin ödenmesi mukabilinde verilir. Özel format bedeli, format için Bakanlık tarafından komisyon üyelerine yazılı olarak bildirilen son görüş verme tarihinden itibaren 1 ay içerisinde yatırılmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.
3	10 (4)	(4) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar özel formatın veriliş tarihinden itibaren 12 ay içinde ÇED raporunu Bakanlığa sunmakla yükümlüdür. Talep edilmesi durumunda 6 ay ek süre verilir. Bu süre içinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.
3	11 (1)	Çevresel etki değerlendirmesi raporunun Bakanlığa sunulması (1) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından hazırlanan ÇED raporu Bakanlığa sunulur. ÇED raporunun özel formatına uygunluğu ve belirlenen çalışma grubunda yer alması gereken meslek uzmanlarınca hazırlanıp hazırlanmadığı hakkındaki inceleme Bakanlık tarafından 7 iş günü içinde sonuçlandırılır. ÇED raporunun özel formatına uygun olmadığı ve/veya belirlenen çalışma grubunca hazırlanmadığının anlaşılması halinde ÇED raporu iade edilir. İade edilen ÇED raporunun eksiklikleri tamamlanarak 30 takvim günü içerisinde Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Süresi içerisinde sunulmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır. ÇED raporunun tamamlanması için verilen 30 takvim günlük süre yetkili müşavir firmaların kullanacağı toplam süreyi ifade eder.
3	12 (2) (3)	Komisyonun çalışma usulü ve çevresel etki değerlendirmesi raporunun incelenmesi (2) İnceleme değerlendirme toplantı tarihinden itibaren 30 takvim günü içerisinde görüş bildirmeyen kurum/kuruluşun görüşü olumlu kabul edilir. Görüş bildirmek için ilave süreye ihtiyaç duyulması halinde talep ilgili komisyon üyesi tarafından yazılı olarak Bakanlığa iletilir. Kurum/kuruluşların ilave süre talepleri Bakanlık tarafından dikkate alınır. (3) Proje sahibi ile Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar, komisyon üyelerini bilgilendirmek için toplantıda hazır bulunurlar. Gerekli hallerde komisyon toplantıları elektronik ortamda video konferans ve benzeri yöntemle de yapılabilir. Toplantının düzenlenme şekli komisyon üyelerine gönderilen davet yazısında belirtilir.

3	12 (8)	Komisyonun çalışma usulü ve çevresel etki değerlendirmesi raporunun incelenmesi (8) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar süreci durdurulan projelerde 12 ay içerisinde eksiklikleri tamamlamak veya gerekli düzeltmeleri yapmakla yükümlüdür. Gerekçeleri belirtilerek talep edilmesi durumunda en fazla 6 ay ek süre verilir. Bu süreler içinde ÇED raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır.
3	12 (10) (a) (b)	Komisyonun çalışma usulü ve çevresel etki değerlendirmesi raporunun incelenmesi (10) Birinci toplantıda ÇED süreci durdurulmuş olan ve dokuzuncu fıkradaki şartları sağlayarak süreci kaldığı yerden tekrar başlatılan projelerde; a) ÇED raporu içerisinde yapılan düzeltmenin Komisyonun ikinci toplantısında yeterli bulunmaması halinde süreç durdurma işlemi 1 kez daha yapılabilir. İkinci süreç durdurma işleminden sonra eksiklikleri tamamlanmış ÇED raporunun 3 ay içerisinde Bakanlığa sunulması gerekmektedir. Sunulmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır. b) İkinci süreç durdurma işleminden sonra (a) bendinde verilen sürede ÇED raporunun Bakanlığa sunulması halinde, istenilen çalışmaların yapıp yapılmadığının tespiti için son kez (üçüncü kez) komisyon üyeleri toplantıya çağırılır. Bu durumda yapılacak komisyon toplantısında raporda yapılan düzeltmelerin yeterli bulunması halinde ÇED raporuna son şekli verilir. Yeterli bulunmaması halinde yeni bir komisyon toplantısı yapılmayacağı tutanak altına alınır ve ÇED süreci sonlandırılır.
3	12 (11) (b) (12)	Komisyonun çalışma usulü ve çevresel etki değerlendirmesi raporunun incelenmesi (11) Komisyon tarafından, inceleme ve değerlendirme toplantıları sırasında; b) Yapılan incelemelerin, hesaplamaların ve değerlendirmelerin yeterli düzeyde veri, bilgi ve belgeye dayandırılıp dayandırılmadığına, (12) Fiziki ortamda katılım ile gerçekleştirilen toplantılarda, toplantı sonucunu belirten tutanak Bakanlık tarafından düzenlenir ve komisyon üyeleri tarafından imza altına alınır. Toplantının video konferans ve benzeri yöntemler ile elektronik ortamda yapılması halinde ise; yazılı görüş bildiren veya uzaktan erişim ile katılım sağlayan kurum/kuruluşları ve toplantı sonucunu belirten tutanak Bakanlık tarafından düzenlenir.
3	13 (1)	Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen çevresel etki değerlendirmesi raporu ve ilgili dokümanların Bakanlığa sunulması (1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED raporu, Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından inceleme ve değerlendirme toplantılarının sona erdirilmesinden sonraki 10 takvim günü içinde Bakanlığa sunulur. Sunulan raporda eksiklik tespit edilmesi durumunda rapor iade edilir. İade edilen rapordaki eksikliklerin iade tarihinden itibaren 90 takvim günü içerisinde tamamlanmaması halinde ÇED süreci sonlandırılır. Son şekli verilen ÇED raporunun tamamlanması için verilen 90 takvim günlük süre yetkili müşavir firmaların kullanacağı toplam süreyi ifade eder.
3	14 (3) (4) (5) (6)	Çevresel etki değerlendirmesi olumlu veya çevresel etki değerlendirmesi olumsuz kararı (3) Bakanlık, Komisyon çalışmalarını ve halkın görüşlerini dikkate alarak proje için "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararı verir. Verilen karar görüşü alınan komisyon üyesi kurum/kuruluşlara, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirilir. (4) Proje için verilen "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararı, karar tarihinden itibaren Bakanlık ve il müdürlüğü internet sitesinde süresiz, askıda 30 takvim günü ilan edilerek halka duyurulur. (5) "ÇED Olumlu" kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED Olumlu" kararı geçersiz sayılır.

		(6) Yatırıma başlanılmamış olan projeler için verilen ÇED Olumlu kararları, proje sahibinin talebi ve talebin Bakanlık tarafından uygun görülmesi halinde geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir.
4	15 (1) a-b	Ön İnceleme ve Değerlendirme Yöntemi-Çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projeler (1) Bu Yönetmeliğin; a) Ek-2'deki listede yer alan projeler, b) Kapsam dışı değerlendirilen veya kanunen muafiyeti bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi Ek-2'deki listede belirtilen projeler, için proje tanıtım dosyası hazırlanması zorunludur.
4	16 (2) a-b (4) (5)	Başvuru ve inceleme (2) Bakanlık, proje için hazırlanan proje tanıtım dosyasını Ek-4'te yer alan format çerçevesinde 5 iş günü içinde inceler. Formata uygun hazırlanmadığı tespit edilen proje tanıtım dosyası, tamamlanmak üzere iade edilir. Eksiklikleri tamamlanan dosya 15 takvim günü içinde yeniden Bakanlığa sunulur. Sunulmaması durumunda ÇED süreci sonlandırılır. Formata uygun hazırlandığı tespit edilen proje tanıtım dosyasına konu proje ile ilgili ÇED inceleme değerlendirme süreci başlatılır. a) Kurum/kuruluş görüşü alınmasına ve toplantı düzenlenmesine gerek duyulmaması, hazırlanan dosyanın yeterli bulunması ve benzeri durumlarda, Bakanlık tarafından 15 iş günü içinde ÇED inceleme ve değerlendirme süreci tamamlanarak karar aşamasına geçilir. b) Bakanlık tarafından gerekli görülmesi halinde, dosyadaki bilgiler dikkate alınarak ilgili kurum/kuruluşlardan yazılı görüş istenebilir veya ilgili kurum/kuruluşlarla toplantı düzenlenebilir. Yazılı görüş istenilmesi halinde görüş talep yazı tarihinden itibaren, toplantı düzenlenmesi halinde ise toplantı tarihinden itibaren 30 takvim günü içerisinde görüş bildirmeyen kurum/kuruluşun görüşü olumlu kabul edilir. Görüş bildirmek için ilave süreye ihtiyaç duyulması halinde talep ilgili komisyon üyesi tarafından yazılı olarak Bakanlığa iletilir. Kurum/kuruluşların ilave süre talepleri Bakanlık tarafından dikkate alınır. (4) Bakanlıkça; dosyada tespit edilen eksiklikler veya yer alması gereken bilgi/belgeler ile alınmış olan kurum/kuruluş görüşleri, yeterlik verilmiş kurum/kuruluşa yazılı olarak iletilir. Bakanlıkça iletilen görüşler doğrultusunda yeterlik sahibi kurum/kuruluş tarafından hazırlanan proje tanıtım dosyası 6 ay içinde Bakanlığa sunulur. Bu süre içerisinde proje tanıtım dosyası sunulmazsa ÇED süreci sonlandırılır. (5) Eksiklik bildirimi Bakanlık tarafından en çok 3 kez yapılabilir. İade edilen proje tanıtım dosyası süresi içerisinde sunulmaz veya yapılan düzeltme yeterli görülmezse ÇED süreci sonlandırılır. Eksiklik bildirilen proje tanıtım dosyasının tamamlanması için verilen 6 aylık süre yetkili müşavir firmaların kullanacağı toplam süreyi ifade eder.
4	17 (1) (2) (3) (4)	Çevresel etki değerlendirmesi gereklidir veya çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir kararı (1) Bakanlık inceleme değerlendirme süreci tamamlanarak karar aşamasına geçilen proje hakkında 5 iş günü içinde "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararını verir. Verilen karar il müdürlüğüne, görüş alınan kurum/kuruluşlara, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirilir. Bu karar il müdürlüğü tarafından internet sitesinde süresiz ve askıda 30 takvim günü ilan edilerek halka duyurulur.

		(2) "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen proje için 5 yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED Gerekli Değildir" kararı geçersiz sayılır. (3) Yatırıma başlanılmamış olan projeler için verilen "ÇED Gerekli Değildir" kararları, proje sahibinin talebi ve talebin Bakanlık tarafından uygun görülmesi halinde geçersiz sayılır. Bu şekilde geçersiz sayılan kararlar Bakanlık ve il müdürlüğü tarafından internet sayfasında ilan edilir. (4) "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen projeler için ÇED başvuru dosyası hazırlanarak Bakanlığa başvuru yapılması gerekmektedir. Ancak, "ÇED Gerekli Değildir" kararına esas şartların değişmesi halinde, 15 inci madde hükümlerine göre yeniden başvuru yapılabilir.
5	18 (4)	İzleme ve Denetim-Yatırımın izlenmesi ve denetimi (4) "ÇED Olumlu" kararı verilen projelerin proje sahibi; komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımda kaydedilen gelişmeleri içeren proje ilerleme raporunu, Bakanlıkça yeterlik verilen ve söz konusu projenin ÇED raporunun hazırlanmasında görev almayan kurum/kuruluşlara hazırlatarak elektronik sisteme yüklemek ve Bakanlık denetimlerinde sunmakla yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmesine yönelik yöntem Bakanlıkça belirlenir.
5	19 (1) b	Bu Yönetmeliğe aykırı uygulamaların durdurulması b) "ÇED Olumlu" kararı ya da "ÇED Gerekli Değildir" kararı verildikten sonra, proje sahibi tarafından nihai ÇED raporu veya proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususlara uyulmadığının tespit edilmesi durumunda söz konusu taahhütlere uyulması için projeye ilgili Bakanlıkça/il müdürlüğünce bir defaya mahsus olmak üzere ve bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir. Bu süre sonunda taahhüt edilen hususlara uyulmaz ise yatırım durdurulur. Yükümlülükler yerine getirilmedikçe durdurma kararı kaldırılmaz. Bu konuda 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre işlem tesis edilir.
6	20 (1)a-b (2)	Çeşitli ve Son Hükümler Kapasite artışları (1) "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı bulunan ve eşik değeri olan projelerde yapılacak kapasite artışı ve/veya alan genişletilmesinin planlanması durumunda, her bir kapasite artışı miktarının mevcut proje kapasitesi ile toplanması ve bu toplamın; a) Ek-1'deki listede yer alan eşik değer ve üzerinde kalması durumunda, 8 inci madde kapsamında başvuru yapılması gerekmektedir. b) Ek-2'deki listede yer alan eşik değer ve üzerinde kalması durumunda, 16 ncı madde kapsamında başvuru yapılması gerekmektedir. (2) "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı bulunan projelerde kapasite artışı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, planlanan projenin etkileri, mevcut karara esas çevresel etkiler ile birlikte kümülatif olarak değerlendirilir.
6	21 (1) (2) (3)	Proje sahibinin değişmesi ve projenin devri (1) Proje sahibinin herhangi bir nedenle değişmesi durumunda; projenin yeni sahibi, projenin devrine konu bilgi ve belgeleri (noter onaylı devir sözleşmesi, tapu senedi, ilgili idaresince onaylı icra/ihale sonuç belgeleri ve benzeri), nihai ÇED raporu/proje tanıtım dosyası ve eklerinin proje sahibinin taahhüdü altında olduğunu belirten taahhütnamesini ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirküleri ile ticari sicil gazetesini 6 ay içerisinde ilgili il müdürlüğüne sunmakla yükümlüdür. (2) Devir tarihinden itibaren projenin önceki sahibinin taahhüt ve yükümlülükleri başka bir işleme gerek kalmaksızın projenin yeni sahibi tarafından üstlenilmiş sayılır. (3) Proje sahibi değişikliklerinde, ilgili il müdürlüğü tarafından proje yerinde inceleme yapılması gerekmektedir.

6	23 (1)	Askeri projeler MADDE 23- (1) Askeri projelerle ilgili ÇED uygulamaları, Milli Savunma Bakanlığının veya İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından belirlenir.
---	--------	---

Eklerdeki Değişiklikler

Ek-Madde	Değişiklik
Ek1-Madde 10-d	EK-1'de gemi geri dönüşüm ifadesine açıkça yer verilmiştir.
EK-1 Madde- 11-a-b-c-ç-d	Tehlikeli atıklar ile ilgili proje listesi a, b, c, ç, d olarak ayrıntılı hale getirilmiştir.
EK-1 Madde-12-a-b-c-ç	Tehlikesiz atıklar ile ilgili proje listesinde Belediye ibaresi açıkça belirtilmiş ve maddeler halinde yer almıştır.
EK-2 Madde-5- ç-d-e	Tehlikesiz atıklar ile ilgili proje listesinde Belediye ibaresi açıkça belirtilmiş ve maddeler halinde yer almıştır.
EK-1 Madde-15	Kapasitesi 30.000 m ³ /gün ve üzeri olan AAT'nin kapasitesi 50.000 m ³ /gün ve üzeri olarak güncellenmiştir.
EK-2 Madde-51	Kapasitesi 10.000 - 30.000 m ³ /gün olan AAT'nin kapasitesi yeni yönetmelikte 30.000 m ³ /gün ve üzeri olarak güncellenmiştir.
EK-1 Madde-40).	500 oda ve üzeri oteller, tatil köyleri, turizm kompleksleri vb. tesislerin kapasiteleri 250 oda ve üzerine şeklinde revize edilmiştir.
EK-2 Madde-29	100 oda ve üzeri oteller, tatil köyleri, turizm kompleksleri vb. tesislerin kapasiteleri bu yönetmelikte 50 oda ve üzerine şeklinde belirtilmiştir.
EK-1 Madde-41-42	Enerji üretim miktarı fark etmeksizin rüzgar, jeotermal santralleri genel olarak kapsama dâhil edilmiştir.
EK-1 Madde-45	Yıllık olarak 1.5 milyon ton ve üzerinde karbon yakalama ve jeolojik depolanma projeleri yer almıştır.
EK-2 Madde-54	Karbon yakalama ve depolanma amacıyla CO2'in boru hatlarıyla taşınması yer almıştır.
EK-2 Madde-2-c	EK-2'de bitkisel ham yağlardan biyodizel üretim tesisleri ifadesine açıkça yer verilmiştir
EK-2 Madde-26-ç	Bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretiminde suma ve malt üretimi yapan tesislerin kapasitesi 5000 m ³ /yıl 'dan 1000 m ³ /yıla düşürülmüş durumdadır.
EK-2 Madde-26-k	Bitkisel ve hayvansal ürünler kökenli katı yağ üretim tesisleri maddesi eklenmiş olup 20 ton/gün kapasite belirlenmiştir.
EK-2 Madde-26-ş	Bitkisel ve hayvansal ürünler kökenli kakao çekirdeği ve türevlerinden üretim yapan tesislerin kapasitesi 50 ton/yıl ve üzeri olarak belirlenmiştir.
EK-2 Madde-26-t	Bitkisel ve hayvansal ürünler kökenli konserve yapılması ve ambalajlanması eklenmiş olup kapasitesi 100 ton/gün ve üzeri olarak belirlenmiştir.
EK-2 Madde-26-u	Bitkisel ve hayvansal ürünler kökenli balık unu ve balık yağı işletmeleri EK-2 listesinde yer almıştır.
EK-2 Madde-30	Konut projeleri kapasitesi 200 konuttan 300 konut ve üzerine çıkarılmıştır.
EK-2 Madde-32	Temalı parklar projeleri kapasitesi 50000 m ² alandan 10000 m ² ve üzeri alan şeklinde değiştirilmiştir.

Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği

İbrahim ağa Sok. No:8 Som Plaza Kat:7 Bostancı, İSTANBUL
Tel: 0216 416 76 44 – Fax: (0216) 416 92 18
tksd@tksd.org.tr; www.tksd.org.tr

TKSD BİLGİ NOTU

03.08.2022

EK-2 Madde-42	Göl hacmi kapasitesi 5 milyon m ³ ve üzeri alandan 1 milyon m ³ ve üzeri alan şeklinde değiştirilmiştir.
EK-2 Madde-45-b	Blok mermer ve dekoratif taşların kesme, işleme ve sayalama tesisleri kapasitesi 5000 m ³ /yıl 'dan alandan 10000 m ³ /yıl ve üzeri alan kapasitesine çıkartılmıştır.
EK-2 Madde-53	Yeni yönetmelikle birlikte asbest içeren yapı ve tesislerin sökülmesi/yıkılması maddesi eklenmiştir.
EK-2 Madde-55-a-b-c-ç	Yeni yönetmelikte arazilerin yeniden yapılandırılması projeleri maddeler halinde yer almıştır.

Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği

İbrahim ağa Sok. No:8 Som Plaza Kat:7 Bostancı, İSTANBUL
Tel: 0216 416 76 44 – Fax: (0216) 416 92 18
tksd@tksd.org.tr; www.tksd.org.tr

